

§ 8**Ökad tillgänglighet för sprututbytesverksamheter i Sverige, Ds
2015:56****Svar på remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 1.7.1-865/2015

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Ärendet

Promemorian innehåller förslag till lag om ändring i lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler. I promemorian föreslås att ansvaret för sprututbytesverksamheter renodlas till att landstinget blir ensam huvudman för att ansöka om och driva sådan verksamhet. Vidare föreslås att alla personer som injicerar droger och som har fyllt 18 år ska kunna delta i verksamheten på lika villkor. Den tidigare åldersgränsen på 20 år sänks därmed till 18 år.

Möjligheten att inrätta sprututbyten i landet har funnits under en längre tid och under denna tid har sex mottagningar i tre landsting inrättats.

Förvaltningen ser positivt på att huvudmannaskapet tydliggörs genom att kravet på samansökan tas bort. Förvaltningen instämmer i att det är särskilt angeläget att nå unga personer och alla arenor som kan innebära en kontaktyta är värdefulla för att kunna erbjuda vård och behandling i ett så tidigt skede som möjligt. Förvaltningen ser utifrån detta positivt på den föreslagna ändringen av åldersgräns från 20 till 18 år och instämmer i och betonar vikten av uppföljning för att kunna följa konsekvenserna av förändringen.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 10 december 2015.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Ledamoten Mia Sundelin (S) föreslår att nämnden beslutar följande.

1. Socialnämnden godkänner delvis förvaltningens förslag.
2. Socialnämnden avslår förslaget att sänka åldersgränsen från 20 år till 18 år.
3. Därutöver anför nämnden följande:

Andelen elever i gymnasiets år 2, 17-18 åringar, som uppger att de någon gång tagit droger som är relevanta för sprututbyte är liten. De senaste fem åren ligger det mellan 0,1 – 2,0 %.

En förklaring kan vara att personer som använder injektionsdroger har en lägre svarsbenägenhet. Dock stärker rättsmedicinska data (Toxreg) slutsatsen att gruppen är mycket liten. I åldersgruppen 15-19 år har en handfull personer avlidit med någon av injektionsdrogerna i kroppen, mellan 4-9 individer årligen de senaste tio åren.

En sänkning till 18 år ställer än större krav på socialtjänsten då LVU gäller till 20 (21) år. Till viss del går uppgifterna och syftet isär när det gäller socialtjänst och sprutbytesverksamhet. Vid en sänkning av åldersgräns bör det nogsnamt utredas vilka olika roller socialtjänst och sprutbyte skall ha och ge förutsättningar till socialtjänsten att arbeta med gruppen.

Vice ordföranden Andréa Ström m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt Moderaternas förslag enligt följande.

1. Socialnämnden godkänner delvis förvaltningens förslag.
2. Därutöver anför nämnden följande:

Sprututbytesverksamheten i Stockholm är idag ett forskningsprojekt med sprututbyte för intravenösa missbrukare som avslutas 2016. Forskningsprojektet ska utvärderas av en oberoende utredare. Först efter en utvärdering anser vi att ett beslut kan fattas om verksamhetens eventuella fortsättning och omfattning. Det är viktigt att ett sådant beslut tas väl grundat i forskning och evidens samt Stockholms erfarenheter av forskningsprojektet, men också sett till hur näromgivningen påverkas av verksamheten. Men vid en eventuell permanentning av sprututbytesverksamhet anser vi inte att huvudansvaret för verksamheten ska övergå till landstinget. Socialtjänsten fyller nämligen en viktig funktion genom att kunna erbjuda exempelvis motivationsinsatser, information och behandling.

Det är också problematiskt att landstinget formellt sätt får bestämmanderätt över var verksamheterna ska placeras i respektive kommun. På exempelvis sprututbytesmottagningen vid S:t Görans sjukhus har deltagandet ökat med mer än 30 procent under augusti 2015 jämfört med 2014. Boende i Stadshagen har uttryckt oro över de negativa konsekvenser som det stora antalet besökare får för den upplevda tryggheten i området. Även personal på mottagningen menar att antalet besökande nu är mer än vad både de och närområdet tål. Därför är det väsentligt att kommuner kan avgöra själva vart sprututbytesverksamhet ska förläggas och att sprututbyte sker vid flera permanenta och/eller mobila mottagningar spridda över länet så att brukare inte koncentreras till ett enskilt område.

Vid en eventuell permanent sprututbytesverksamhet delar vi förvaltningens uppfattning att sänka åldersgränsen för att kunna delta i verksamheten från 20 till 18 år då injektionsdebuten ligger mellan 18- 19 år. På så sätt minskas smittspridning av bland annat hepatit C.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Ledamoten Mia Sundelin (S) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag.

Reservation

Vice ordföranden Andréa Ström m.fl. (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för Moderaternas förslag.